

№ 10/1953.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 10/1953 med anledning av Ålandsdelegationens skrivelse till Ålands landsting angående Landstingets anhållan om beviljande av extraordinarie anslag för byg- gande av en stamlinje Brändö-Mariehamn.

Utskottet har i detta ärende såsom sakkunniga hört tekniske ledaren för Mariehamns Elektricitetsverk, diplomingeniör Holger Törnvall, och besiktningsmannen för de elektriska anläggningarna i landskapet, diplom- ingenjören Birger Buchert.

Utskottet har härvid kommit till den uppfattningen, att en utbyggnad av det nuvarande elektricitetsverket med ett ångkraftaggregat blir det såväl tekniskt som ekonomiskt förmånligaste. En överföring från fast- landet har framför allt den olägenheten, att den levererade energimäng- den kommer att begränsas på ett sätt, som kan inverka menligt på land- skapets ekonomiska utveckling. Då ledningens möjligheter att överföra energi bli tillfullo utnyttjade kommer sannolikt en utbyggnad av elektri- citetsverket åter att bli aktuell. Detta torde inträffa så snart som om högst 10 år.

Enligt Ekonos utlåtande skulle en utbyggnad med ångkraftverk, vilket skulle täcka behovet för en betydligt längre tid framåt, kunna utföras för en kostnad om 200 miljoner mark. Härtill kommer lokala kraftverk i de delar av skärgården, dit en överföring per kabel ställer sig oekono- misk. Dessutom tillkommer vissa kostnader på elektricitetsverksfastighe- ten, för kajanläggning m.m. Det oaktat ställer sig detta projekt betyd- ligt billigare än en överföring från fastlandet.

Utskottet anser på grund härav att den nu i Ålandsdelegationen an- hängiga ansökan om extraordinarie anslag för en stamlinje Brändö-Mariehamn borde återkallas och i stället borde Landstinget ingå med en ny anhållan för att med extraordinarie anslag finansiera en ångkraftanläggning för att möjliggöra landsbygdens fortsatta elektrifiering. Då den nu förelig- gande utredningen likväl inte är så detaljerad, att på den kan grundas en framställning till Ålandsdelegationen om extraordinarie anslag, anser utskottet att ärendet borde överlämnas till landskapsstyrelsen för närma- re utredning i skyhdsam ordning. Då leveranstiden för ett ångkraftaggre- gat torde vara cirka 2 år, bör beställning göras senast i höst, varför ärendet borde slutligt behandlas i Landstinget vid extra session i sommar. Utredningen bör givetvis omfatta jämväl dieselkraftverken i skärgårdens kommuner.

Landskapsstyrelsen bör samtidigt få i uppdrag att utreda frågan om or- ganisationsformen för landsbygdens kraftverk. Visserligen har Mariehamns stad sin kraftförsörjning tryggad för en längre tid framåt om landsbygden

kan få sitt kraftbehov tryggt genom en ny anläggning. Men utskottet förmodar likväl, att Mariehamns stad skulle kunna träffa en överenskommelse med landsbygden om en gemensam sammanslutning för alstrande av elektrisk energi. En utbyggnad av Mariehamns stads elektricitetsverk och en gemensam förvaltning torde vara den enda riktiga lösningen. Vilken omfattning detta gemensamma företag skall ha, kommer troligen att bli den svåraste frågan.

Man kan tänka sig ett företag, som skulle äga såväl kraftkällan som hela distributionsnätet intill konsumenternas vägg. Denna form förordas av fackmännen som den åtminstone i tekniskt avseende lämpligaste. Också i ekonomiskt avseende torde detta i längden bliva förmånligast. Det är likväl knappast troligt att ett sådant företag skulle fås till stånd i landskapet under nuvarande förhållanden.

En annan möjlighet vore att ha ett gemensamt bolag för kraftkällan, sitt distributionsnät och en sammanslutning för landsbygden skulle äga elektricitetsverket, medan Mariehamns stad skulle äga landsbygdens distributionsnät. I detta fall kunde Imatran Voima tjäna till förebild för bolaget, som skulle äga kraftkällan.

Slutligen kan man tänka sig att ett bolag skulle äga kraftkällan och distributionsnätet på landsbygden så långt som till och med transformatorstationerna medan Mariehamns stad skulle köpa råström av detta företag. Utskottet anser denna organisationsform vara att föredraga.

Olika förslag till organisationsformer kunna framställas i det oändliga. Men den springande punkten i detta sammanhang torde vara, vilken organisationsform Mariehamns stad skulle vara villig att deltaga i. Utskottet anser därför, att landskapsstyrelsen omedelbart borde börja underhandlingar med staden för att utröna den lämpligaste organisationsformen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte återkalla framställningen av den 21 mars 1952 om beviljande av ett extraordinarie anslag om 250.000.000 mark för byggande av en 30 KV/2000 KW ledning Brändö-Mariehamn, av vilket anslag 75.000.000 mark finge disponeras under år 1953,

att Landstinget måtte giva landskapsstyrelsen i uppdrag att till Landstinget i brådskande ordning inkomma med förslag till framställning om extraordinarie anslag för byggande av ett ångkraftverk samt tillräckligt antal dieselmotorkraftverk i skärgården, samt

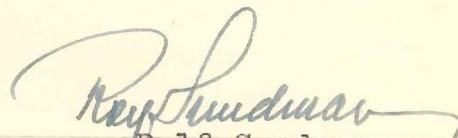
-3-

att Landstinget måtte giva landskapsstyrelsen i uppdrag att utreda den lämpligaste organisationsformen för en för Mariehamns stad och landsbygden gemensam sammanslutning för alstrande och distribution av elektrisk energi.

Mariehamn, den 20 mars 1953.

På finansutskottets vägnar:

K.A. Helin.

Rolf Sundman.

I ärendets behandling ha ordföranden Helin, viceordföranden Bengtz samt ledamöterna Häggblom, Lennart Mattsson och Andersson deltagit.